

Bibliografie:

AAG 1864-1989. *Viering van het 125-jarig bestaan van de Sportieve Vereniging AAG*, Gent, Generale Bank, 1989.

Association Athlétique "La Gantoise", Rapport du Secrétaire-Général, statuts et liste des membres, Gand, Vanderpoorten, 1904.

Association Royale Athlétique "La Gantoise" fondée le 1 janvier 1864, Gand, Imprimerie L Vanderpoorten, 1914.

Association Royale Athlétique La Gantoise société coopérative Gand. Statuts, Gand, 1919.

Association Royale Athlétique "La Gantoise". *Livre d'Or*, 1938.

Association Royale Athlétique La Gantoise Tennis & Hockey. *Nouveaux Statuts 1930*, Gand, Imprimerie Hoste, 1930.

G. Avondts, J. Hannes, E. Scholliers, P. Scholliers en A. Tassin, *De Gentse textielarbeiders in de 19e en 20e eeuw. Dossier 4: Lonen in de weverij van het bedrijf A. Voortman - NV Texas, 1835-1925*, Brussel, VUB Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis, 1979.

Belgische Turnbond, *Bondsstaat 1882 en 1898*, Antwerpen, Buschmann, 1882, 1898.

Victor Boin, *Het Gulden Jubileumboek van de KBVB 1895-1945, Geschiedenis van de voetbalsport in België en in Belgisch Kongo*, Les Éditions Leclercq & De Haas, Bruxelles, s.d.

Buffalo. Het strijdblad van de supporters van KAA Gent

Bulletin mensuel de l'Association Athlétique "La Gantoise", 1905-1908 (onvolledig), 1910-1914 (onvolledig).

Frans Clerck en Marcel Grosjean, "Freddy Chaves", in: *Sportkampioenen en vedetten*, november 1953 (I,9).

Tom Cobbaert, "L'ouvrier Gantoise". *Studie over de arbeiderscultuur bij de Gentse textielarbeiders in de 19e eeuw*, KULeuven Faculteit Letteren/Departement Geschiedenis, Werkcollege politieke en religieuze geschiedenis van de Nieuwste Tijd, 2001-2002.

Tom Coninx en Karel Michiels, *Iconen van het Belgisch voetbal*, Houtekiet/Linkeroeveruitgevers/Sporza, Antwerpen/Brussel, 2010, p.110-111.

Wim De Bock (red.), *Buffalo Buffalo AA Gent*, Deurne, Continental Publishing, 1996.

Werner De Bondt, Erik De Vroede, Pascal Delheye, e.a., "Sportimonium :stilstaan bij beweging", in: *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 2007 nr.3.

Frank De Cloet, ARAG – KAAG Atletiek 1864-2000, Gent, Ganda Publi Productions, 2000.

A. De Kryger, fils, *Traité théorique et pratique de Gymnastique populaire Belge*, Bruxelles, Emile Belot, 1872.

O. Delaive, “Beknopt overzicht der turngeschiedenis in België”, in: *Turngeschiedenis. Beknopt overzicht der Gymnastiek door de tijden heen. Levensbeschrijving der beduidendste mannen op dat gebied*, Antwerpen, 1906.

Pascal Delheye, “Gymnastiek is geen spelletje. ‘Rationele’ lichamelijke opvoeding in België (1870-1914)”, in: Christianne Smit (red.), *Fatsoenlijk vertier. Deugdzame ontspanning voor arbeiders na 1870*, Amsterdam, Bert Bakker, 2008, p. 187-207.

Pascal Delheye en Roland Renson, “Belgique” in: Aad Kruger, James Riordan, Thierry Terret (éd.), *Histoire du sport en Europe*, L’Harmattan, 2004, p.130.

Pascal Delheye, “Happel in Antwerp (1857-1916) and Euler in Brussels (1860-1882): two different faces of German turnen in Belgium”, in: *Südwestdeutsche Turner in der Emigration*, Schorndorf, Hofmann, 2004, p. 27-50.

Pascal Delheye, “La naissance de la gymnastique en Belgique (1830-1960)”, in: T. Arnal, T. Terret (Eds.), *Aux origines de la gymnastique moderne*, Valenciennes, Presses universitaires de Valenciennes, 2011, p. 144-165.

Virginie de Lophem, ‘ARA Ganoise: een sportieve geest die overgedragen wordt van (groot) vader op zoon’, in: *Play Tennis*, juni 1987, p.90-91.

Marnix Demasure, De opkomst van de atletiek in België: de beginperiode tot 1914, in: *Sport* 1988 (XXX, 3), p. 8-11.

Marijke den Hollander, “Een eeuw atletiek voor de val”, in : *Sportimonium*, 2003/2, p. 24-25.

Marijke den Hollander, *Sport in ’t stad. Antwerpen 1830-1914*, Leuven, Universitaire Pers, 2006.

Bob Deps en Henry Guldemont, *100 jaar voetbal in België 1895-1995: Koninklijke Belgische Voetbalbond*, Roeselare, Roularta, 1995.

Joachim Derwael, *Sociale achtergrond van de Gentse sportverenigingen en hun bestuurders op het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw (1890-1914)*, Scriptie voorgelegd aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte voor het behalen van de graad van Licentiaat in de Geschiedenis, UGent, Academiejaar: 2000-2001.

Carlos De Veene, Jacques Héreng, *Tennis in België. De ongelofelijke successtory van tennis in België*, Tielt, Lannoo, 2004, p.11, 28.

Gilbert De Vogelaere, *Oude gloriën, nieuwe vedetten. Van La Gantoise tot A.A. Gent*, Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1993.

Katleen Devolder, “Gij die door ’t volk gekozen zijt... De Gentse gemeenteraad en haar leden 1830-1914”, in: *Verhandelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 1994.

Bart De Wilde, *Witte Boorden, Blauwe Kielen. Patroons en arbeiders in de Belgische textielnijverheid in de 19^e en 20^e eeuw*, Ludion-Amsab-Profortex, 1997.

Eeuwfeest ARA La Gantoise Afdeling Tennis, 1964.

Geertrui Elaut, *Goaaal! Een eeuw Belgisch voetbal*, Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2012 (catalogus van de gelijknamige tentoonstelling in ARAB, educatieve dienst catalogi 187).

Charles Euler, *Manuel de Gymnastique Élémentaire*, Bruxelles-Paris, 1864.

Fédération belge de gymnastique. Belgische Turnbond : statistique 1882 Bondsstaat, Anvers, Buschman, 1882.

Fédération des étudiants libéraux Société Générale, *Almanach de l'Université de Gand 1906*, Gand: Hoste, n.d..1906, p. 38.

Gazette van Gent, 1892-1901, 15 januari 1907, 19 en 24 februari 1911, 2 maart 1911, 11 mei 1911, 25 juni 1911, 24 juli 1911.

Gedenkboek college Melle, Melle, 1987.

Gendtsche Tijdinghen, 1979/1/14, 2008/3/183, 2005/4/262.

Paul Hanet, *ARA Gantoise: een sportieve geest die overgedragen wordt van (groot)vader op zoon*, onuitgegeven toespraak, 1987.

Het Volk - De Tijd, 26 juli 1936, 28 juli 1936, 27 augustus 1938.

Joris Jacobs, Leo Verhoeven, Ben. Vandoorne, *Ons land op voetbalschoenen : redacteurs van Het Nieuwsblad-Sportwereld kijken naar 100 jaar voetbal*, Tielt, Lannoo, 1978.

Jubileum Federatie van Supportersclubs ARAG 1934-1959, Gent, 1959.

Le Kick-Off. Organe officiel de l'ARA la Gantoise, 1921-1939 (onvolledig).

Stijn Knuts en Pascal Delheye, “Cycling in the City? Belgian Cyclists Conquering Urban Spaces, 1800-1900”, in: *International Journal of the History of Sport*, 2012 (29,14), 1942-1962.

La Flandre Sportive. Journal de tous les sports. Organe officiel de l'Association Athlétique LA GANTOISE, 1908 (onvolledig).

Marie Christine Laleman (dir.), *Op weg door Gent. Historische routes in het stedelijk landschap*, De Zwarte Doos, Gent, 2012.

Simon Lateur, *De adel in het Gentse mondaine verenigingsleven aan het begin van de twintigste eeuw*, Masterscriptie voorgedragen tot het bekomen van het diploma van

Master in de Geschiedenis, UGent, academiejaar 2011-2012.

Jan Luitzen en Pascal Delheye, “Wicket Game: The (Re-) Introduction of Cricket in the Netherlands, 1724-1883”, in: *The International Journal of the History of Sport*, 2014 (in druk).

René Mariën, *100 jaar voetbal en clubleven*, De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen/Utrecht, 1973, p. 141-145, p.278.

David E. Martin, Roger W.H. Gynn, *The Olympic Marathon. The history and drama of sports most challenging event*, USA, Human Kinetics, 2000, p. 198-209.

Marc Mercy, “Moens-Snell: 44 jaar na een Belgisch drama”, in: *De Standaard*, 2 december 2014.

De nieuwe tribune Koninklijke Atletiekafdeling Gent, Hoeilaart, Media Sport – NV Verhulst, 1986.

“Nos chochetés. L’Association Athlétique La Gantoise”, in: *Petit Bleu*, 31 januari 1897 (Universiteitsbibliotheek Gent VLBL.HFII.G.058.07)

“Nos sociétés gymnastiques. Société Gantoise de Gymnastique”, in: *Journal de Gand*, 1 juli 1889 (Universiteitsbibliotheek Gent VLBL.HFI.G.033.04).

Olympic. Journal de tous les sports – Wekelijksch Sportblad. Organe officiel de l’Association Athlétique LA GANTOISE, du ROYAL CLUB NATIONALE de GAND et du BRUGSCHE ZWEMKRING, 1909 (onvolledig).

Règlement de la Société Gantoise de Gymnastique, Gand, imprimerie et Lithographie de C. Annoot-Braeckman, 1864 (Universiteitsbibliotheek Gent VLBL.HFI.G.032.33).

Règlement du Cercle Gymnastique de Gand, Gand, 1874 (Universiteitsbibliotheek Gent VLBL.HFI.G.032.33).

Revue Athlétique Belge. Organe officiel de la Fédération Belge des Sociétés de Courses à pied et des Sports Athlétiques, 29 november 1890 (I,1)

Roland Renson, Jan Tolleneer, Mark D’hoker (red.), *Voor lichaam en geest : katholieken, lichamelijke opvoeding en sport in de 19de en 20ste eeuw*, Leuven, Universitaire Pers, 1994 (KADOC-Studies, Vol. 17).

Roland Renson, *De VIIe Olympiade Antwerpen 1920. De herboren spelen*, Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité, 1995.

Roland Renson (red.), *Olympisch bewogen... Honderd jaar Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité 1906-2006*, Roeselare, Roularta Books, 2006.

Roland Renson, Scouting at the Olympics : “Boy Scouts and Girl Guides as olympic volunteers 1912-1998”, in : *Journal of Olympic History* 2011 (19,1), p.6-17.

Roland Renson en Pascal Delheye, “War games: sport during the German occupation of Belgium (1940-1944)”, in: *Stadion: International Journal of the History of Sport*, 2000 (26,2), p. 245-267.

Jackie Robberecht en Staan Van Laere, *Buffalo's zijn weer Meester*, Het Volk, 1980.

Heli Rombaut, *De Buffalobijbel. Van Hector Priem tot Ivan De Witte*, Gent, Geers Offset 2009.

Louis Ronse & André Bovijn, *Gantoise vroeger... en nu*, Gavere, 1960, pp. 26-29.

Jeroen Scheerder, Wim Lagae, Filip Boen (red.), *Vlaanderen fietst!: sociaalwetenschappelijk onderzoek naar de fietssportmarkt*, Gent, Academia Press, 2011.

Jeroen Scheerder, “Breedtesportbeleid in Vlaanderen. Een historisch overzicht”, in : *Sportimonium*, 2004 nummer 2, p.28.

J. Scheerder, M. Taks, B. Vanreusel & R. Renson, *30 jaar breedtesport in Vlaanderen. Participatie en beleid. Trends 1969-1999*, 2002, Sint-Amandsberg, Publicatiefonds voor Lichamelijke opvoeding, p. 117 geciteerd in: Guillaume Maebe, *Sport, ethiek en politiek in Vlaanderen (1970-heden). Historische analyse van een bewustwordingsproces*, Masterproef voorgedragen tot het behalen van de graad van Master of Arts in de Geschiedenis, UGent, 2012, p.67.

Chris Schwartz, Sport voor Allen?! De opkomst van de sport als massaproduct, in *Sportimonium*, 2004 nummer 2, p.2-7.

The European Stick, 1989 (uitgave van de hockeyafdeling nav 125 jaar KAAG).

Tijdschrift voor geschiedenis van techniek en industriële cultuur, deel 10, zomer 1985 (III,2), p.19-51.

Bart Tirez, *Historisch overzicht van de Koninklijke Atletiek Associatie Gent – Atletiekafdeling vzw*, Oefening Instituut voor Lichamelijke Opleiding, KU Leuven, 1987-1988, p.10.

Jan Tolleneer, “Gender en sport in historisch perspectief”, in: Marysa Demoor, Liselotte Vandenbussche, Griet Vandermassen (red.), *Verlagen van het Centrum voor Genderstudies*, UGent en Academia Press, 2006 nummer 15, p.43-64.

Jeffrey Tyssens, *Van wijsheid met vreugd gepaard: twee eeuwen vrijmetselarij in Gent en Antwerpen*, Brussel en Gent, Marot en Tijdsbeeld, 2003.

Tony Valcke, « Maurice Van den Boogaerde », in : Tony Valcke (ed.), *De Fonteynen van de Oranjeberg*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, Academia Press, 2003, deel 4, p.297-321.

Jo Van Damme, “Association Royale La Gantoise 1864-1937”, in: *Land van Rode*, 1986 nr. 4, p. 163-168.

Maaïke Vanden Berghe, *De invloed van Buffalo Bill op de beeldvorming van de indianen* Scriptie voorgelegd aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte voor het behalen van de graad van Licentiaat in de Geschiedenis, UGent, Academiejaar: 2001-2002.

Sander Van den Broecke, In de arena met AA Gent-manager Michel Louwagie, in: *Humo*, 21 januari 2014 (nr.3829/04), p.50.

Dirk Vander Schueren en Jan Moortgat, *Erwin Vandenbergh Goal!*, Kalliope publications, Leuven, 2007, p. 109-115.

Lisette Van Hyfte-De Laere, Marijke Detremmerie, Kristiaan De Witte, Bruno Fornari, *De schilderijen, tekeningen en karikaturen uit het patrimonium van de Koninklijke en Ridderlijke Hoofdgilde van Sint-Michiël te Gent*, Gent, Koninklijke en Ridderlijke Hoofdgilde van Sint-Michiël, 2008.

Roger Vanmeerbeek, Alex Caro. Soldaat met (front)strepen en sportpionier, in: *Sportimonium*, 2008 nummer 3-4, pp. 123-127.

Marc Van Peteghem, "Foeriers voor de fanion", in *Buffalo. Het strijdblad van de supporters van KAA Gent*, 4 september 1986, p.9.

Geert Verbauwhede, Biografie van Karel Marinx (1842-1910), Taak Eerst Kandidatuur Geschiedenis RUG, academiejaar 1986-1987.

Tim Vermeulen, *Historisch overzicht van de migratie van Afrikaanse voetballers naar Europa met bijzondere aandacht voor de Belgische Eerste Klasse als toegangspoort voor Europa*, Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad Master in de Geschiedenis, UGent, academiejaar 2011-2012.

Verordeningen der Gymnastische Volksmaatschappij van Gent onder kenspreuk "Werken is nooit verloren", Gent, 1905. (privécollectie Erwin Cattoir)

Volksheil, 19 juli 1873 (I,15)

Donald Weber, *De blijde intrede van de automobiel in België 1895-1940*, Gent, Academia Press en Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, 2010.

Wegwijzer der Stad Gent

100 jaar Belgische atletiek, Brussel, KBAB, 1989.

Archieven:

Algemeen Rijksarchief Brussel, Archief Koninklijk Belgische Voetbalbond, Notulenboek van het Uitvoerend Comité, april 1943 - juni 1946.

Algemeen Rijksarchief Brussel, Archief Koninklijk Belgische Voetbalbond, Clubdossier KAA Gent.

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, Archief KAAG, Archief Harold Mechelynck.
(met dank aan Anne Mechelynck).

Burgerlijke Stand Stad Gent: geboorte, huwelijks- en overlijdensakte Gustave De Kryger.

Stadsarchief Brussel, Archief Belgisch Olympisch Comité, Reglement van de Nationale
Commissie voor Epuratie op sportgebied, 1944.

Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarchief: Bouwdossier G 12/1906/M 8, bouwdossiers
Gentbrugge, GBAB/B/1942/4170 en GBAB/B/1943/4211.

Universiteitsarchief Gent: Studentenregisters, Marc Gripari: 1901-1902 nr.34582, 1902-1903
nr. 35266, 1903-1904 nr. 36140, 1904-1905 nr 36812 en 1905-1906 nr.38148.

't Zal Wel Gaan, Gentsche Studentenalmanak, zeven en dertigste jaargang, 1897-1898, p.
124-138 ; vier en veertigste jaargang, 1906, p. XXXVIII, vijf en veertigste jaargang, 1907-
1908, p. XLVI.

Universiteitsbibliotheek: Collectie Vliegende Bladen

Liberaal Archief Gent